

גינה ויער

Volume 1, Issue 45

נובמבר 2011 November

תוכן עניינים - 45

- 1 שלום רב
2 ביקור בגן הבוטני של פיזה
2 להקים גינת צמחי תבלין
2 גידול נענה עם ילדים
2 הידעתם ?

שלום רב,

פסטורליה מופלאה בגן הבוטני של פיזה

החורף מביא איתו ברכה לחקלאים, תקווה לכנרת ולמשק המים, אך גם מחלות חורף ובראשן הצננת (מחלה נגיפית קלה ומדבקת). התפרצות הצננת שכיחה החל מנובמבר ודועכת לאיטה לקראת פברואר. היא מביאה לסיבוכים ואשפוזים בעיקר באוכלוסיית הילדים והקשישים. מידי שנה לוקים בה כעשרים אחוז מן האוכלוסייה, חלקם מפתחים סיבוכים הגורמים אף לתמותה. הגישה הרפואית הקונבנציונלית אינה יודעת לטפל בגורמים ויראליים וממליצה על טיפול בסמפטומים בלבד כמו אקמול להורדת החום והכאב, או תרופה כנגד שיעול. סביבה לחה וחמה וצריכת נוזלים רבה, במיוחד חמים, עשויה להקל על התסמינים במידת-מה. ויש גם תרופות-סבתא ידועות הלא הן תה קמומיל, לימון, שורש זנגביל ובעיקר מרק עוף .

בעקבות הצננות והוירוסים נבקר בגן צמחי המרפא השוכן בפיזה, נשתול בגינה צמחי מרפא, ונגדל נענה עם ילדים.

שלכם,

ענת

אתר אינטרנט: www.madmony.co.il

דואר אלקטרוני: Anat@Madmony.co.il

המשר בעמוד 2

התיכון אינם "בררניים", קל מאוד לגדל אותם ולטפל בהם והם מותאמים היטב לתנאי האקלים באזורינו. את גינת התבלין כדאי להקים את סמוך לדלת המטבח, נטולי הגינה יכולים להשתמש לשם כך באדניות ובעציצים שימוקמו על חלון המטבח או בסמוך.

צמחי תבלין אוהבים שמש מלאה כלומר לפחות 6-7 שעות שמש ישירה ביום. הם ייטיבו לגדול במקום מוגן מפני רוח קרה, סמוך לקיר או גדר. חשוב לזכור כי כדאי לאפשר גישה נוחה לצמחים שנעשה בהם שימוש אופן תכוף על מנת לקטוף עלים משיחי התבלין. אבני מדרך או שביל צר יכולים לפתור את הבעיה. לרוב היחס הוא 50% איזור שתילה לעומת 50% איזור מעבר, כפי שתוכלו לראות בתמונות המצורפות מגן צמחי התבלין באוניברסיטה העברית בקמפוס גבעת רם. את הצמחים ניתן לקנות בכל משתלה. צמחי תבלין מומלצים הגדלים בר בארץ: אזוב מצוי, אזוביון דגול, בבונג דו גוני, זוטה לבנה, לענה שיחנית, מליסה רפואית, מרווה רפואית, נענה משובלת, קורנית מקורקפת, שומר פשוט.

נענה בכוס תה

גידול נענה עם ילדים – אחד הצמחים הקלים ביותר לגידול הוא הנענה, צמח ממשפחת השפתניים, עליהם נמנים רבים מין צמחי התבלין. הסוג כולל 30 מינים שונים, מתוכם ארבעה גדלים בר בישראל בתי גידול לחים.

לפעילות דרושים אדנית, תערובת שתילה וצמח נענה אותו נתן לקנות בכל משתלה או מרכז גינון. במקום לקנות צמח נענה ניתן לרבות אותו מצמח אחר. כל קטע המכיל מפרקי גבעול ניתן להשריש ולהפוך לצמח חדש. לא מומלץ לשתול את הנענה בקרקע, שכן בתנאי גידול טובים הוא הופך לצמח אגרסיבי שקשה להגביל את גידולו. ממלאים את האדנית בתערובת, שותלים את הצמח ומשקים היטב. יש למקם את האדנית בשמש מלאה. חשוב מאוד להקפיד ולהשקות בכמויות גדולות של מים. הצלחה מובטחת. לא נותר אלא לשתות כוס תה עם נענה ביום חורף קר.

הידעתם ? – בעלי הנענה מצויות בלוטות המכילות שמן ריחני המכיל את החומר מנתול המשמש ברפואת השיניים.

ביקור בגן הבוטני של פיזה – פיזה המצויה במחוז טוסקנה שבאיטליה מפורסמת במגדל הפעמונים הנטוי הקרוי מגדל פיזה שהוחל בבנייתו בשנת 1173. התיירים המגיעים לעיר מתמקדים במגדל ובדואמו המצוי לידה, אולם ממש בצילים (Luca Ghini 5) מרחק של כשתי דקות הליכה לא כדאי להחמיץ את הגן הבוטני של פיזה. זהו הגן הבוטני האוניברסיטאי הראשון באירופה והוא שייך לאוניברסיטת פיזה. את הגן ייסד בשנת 1544 קוזימו המדיצ'י, שליטה רב הפעלים של רפובליקת פירנצה. הגן פתוח בבקרים מידי יום ללא תשלום.

תחילתו של הגן היתה כגן צמחי מרפא המסונף לאוניברסיטה. כיום גדלים בו כ-1,600 מיני צמחים, וכמו מרבית הגנים הבוטניים העתיקים הוא מסודר על פי משפחות צמחים. יש בו אוספים של מגנוליות, שושניים ונרקיסיים כמו גם מינים נדירים ומינים סכנת הכחדה. הגן אינו גדול, אי אפשר לטעות בשביליו, אבל השהות בו מענגת ביותר. הוא מאפשר בילוי של שעתיים בשקט ובשלווה.

אין צורך להתכופף כדי לקטוף....

להקים גינת צמחי תבלין – כל אחד יכול להקים גינת צמחי תבלין ומרפא. צמחים אלו שמקורם מאזור אגן הים